

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

GEOGRAFIE V2

NOVEMBER 2012

PUNTE: 100

TYD: 1½ uur

EKSAMEN- NOMMER														
SENTRUM- NOMMER														

PUNT BEHAAL	V1	V2	V3	V4	TOTAAL
NASIENER					
SENIOR NASIENER					
HOOFNASIENER					
MODERATOR					
TOTAAL	20	20	40	20	100

Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye en 1 bladsy vir rofwerk.

HULPBRONMATERIAAL

1. 'n Uittreksel uit topografiese kaart 2829AC HARRISMITH.
2. Ortofotokaart 2829AC 3 HARRISMITH.
3. **LET WEL:** Die hulpbronmateriaal moet deur die skole ingeneem word vir hul eie gebruik.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Skryf jou EKSAMENNOMMER en SENTRUMNOMMER in die spasies op die voorblad.
2. Beantwoord AL die vrae in die spasies wat op hierdie vraestel voorsien word.
3. Jy word voorsien van 'n 1:50 000 topografiese kaart 2829AC van HARRISMITH en 'n ortofotokaart van 'n gedeelte van die gekarteerde gebied.
4. Jy moet die topografiese kaart en die ortofotokaart aan die toesighouer oorhandig aan die einde van hierdie eksamensessie.
5. Jy moet die blanko bladsy agterin hierdie vraestel vir alle rofwerk en berekeninge gebruik. MOENIE hierdie bladsy van die vraestel losmaak NIE.
6. Toon ALLE berekeninge en formules, waar van toepassing. Punte sal hiervoor toegeken word.
7. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
8. Die volgende Engelse terme en hul Afrikaanse vertalings word op die topografiese kaart getoon.

ENGLISH

Diggings
Caravan Park
Sewage Works
River Mouth
Golf Course
Wetland

AFRIKAANS

Uitgrawings
Karavaanpark
Rioolwerke
Riviermond
Gholfbaan
Vlei

VRAAG 1: MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE

Die vrae hieronder is gebaseer op die 1:50 000 topografiese kaart 2829AC HARRISMITH en die ortofotokaart van 'n gedeelte van die gekarteerde gebied. Verskeie opsies word as moontlike antwoorde op die volgende vrae gegee. Kies die antwoord en skryf slegs die letter (A–D) in die blokkie langs elke vraag.

1.1 Die hooflandbou-aktiwiteit rondom Harrismith is ...

- A saaiboerdery.
- B vrugteboerdery.
- C beesboerdery.
- D hoenderboerdery.

1.2 Die ontspanningsverskynsel gemerk **1** op die ortofotokaart is 'n ...

- A park.
- B natuurreserveaat.
- C gholfbaan.
- D plantasie.

1.3 Op die topografiese kaart is Phomolong (**A**) in blok **A6/7** 'n voorbeeld van 'n ... residensiële gebied.

- A hoë-inkomste-
- B lae-inkomste-
- C middelinkomste-
- D informele

1.4 Watter dorp is ongeveer 60 km vanaf Harrismith?

- A Van Reenen
- B Warden
- C Witsieshoek
- D Kestell

1.5 Die Sterkfonteindam is ... van die dorp Harrismith.

- A suidwes
- B suidoos
- C suid
- D wes

1.6 Die kaartindeks suid van 2829AC is ...

- A 2828DB.
- B 2829CA.
- C 2828BD.
- D 2829CB.

1.7 Die rivier in blok **C2** op die topografiese kaart vloei in 'n ... rigting.

- A suidoostelike
- B noordoostelike
- C suidelike
- D noordwestelike

1.8 Die grondgebruiksone genummer **1** op die ortofotokaart is 'n ...

- A ontspanningsgebied.
- B landelik-stedelike oorgangsones.
- C residensiële gebied.
- D plantasie.

1.9 Die straatpatroon van die beboude gebied in blok **C1**, **C2** en **D2** op die topografiese kaart is ...

- A bepland onreëlmatig.
- B 'n rooster.
- C onbepland onreëlmatig.
- D radiaal.

1.10 Die verskynsel gemerk **E** op die topografiese kaart is ('n) ...

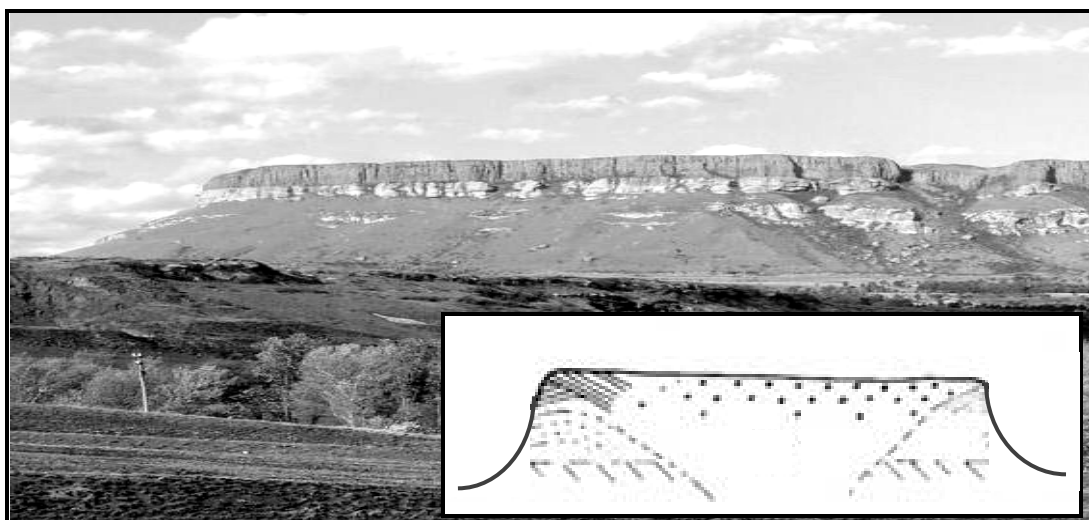
- A standhoudende water.
- B niestandhoudende water.
- C moeras en vlei.
- D niestandhoudende rivier.

(10 x 2)

[20]

VRAAG 2: BEREKENINGE EN TOEPASSING

2.1 Harrismith hou jaarliks 'n maraton wat behels dat deelnemers oor Platberg hardloop. Bestudeer beide die foto van Platberg hieronder en die gebied gedek deur blok **A/B10, 11, 12** and **13** op die topografiese kaart voordat jy die vrae hieronder beantwoord.

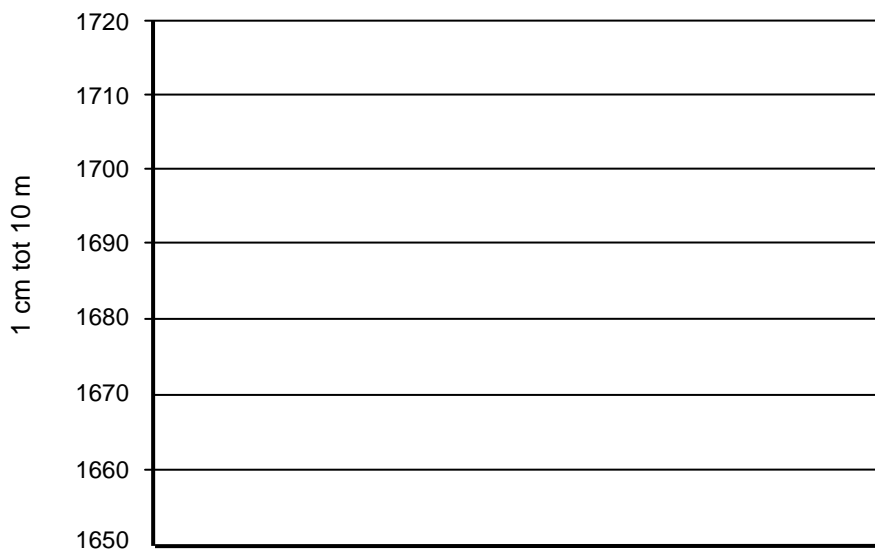
- 2.1.1 Identifiseer die landvorm genaamd Platberg.
-
- (1 x 1) (1)
- 2.1.2 Identifiseer die vorm van die helling waarteen die deelnemers sal uithardloop tussen punt **C–D** (blok **A/B10**) op die topografiese kaart. Verduidelik jou antwoord met verwysing na die kontoerlyne op die kaart.
- Helling
-
- Verduideliking
-
-
-
- (2 x 1) (2)
- 2.1.3 Bereken die gemiddelde gradiënt van die helling tussen punthoogte 1797 en punthoogte 2263 in blok **A10** op die topografiese kaart. Toon ALLE berekeninge.
-
-
-
-
-
-
-
- (5 x 1) (5)
- 2.1.4 Lewer kommentaar oor die moeilikheidsgraad van hierdie helling vir 'n deelnemer.
-
-
- (1 x 1) (1)
- 2.1.5 Verduidelik waarom 'n kronkelende voetpad (blok **A11**) oor Platberg uitgetrap is.
-
-
- (1 x 1) (1)

2.2 Gebruik die inligting op die topografiese kaart en bepaal die magnetiese deklinasie vir hierdie jaar. Toon ALLE berekeninge/stappe wat gevolg is.

(4 x 1) (4)

2.3 Verwys na die verskynsel gemerk Blokhuis (4) op die ortofotokaart.

Teken 'n dwarsdeursnee van die verskynsel vanaf 2 tot 3 op die assestelsel hieronder.

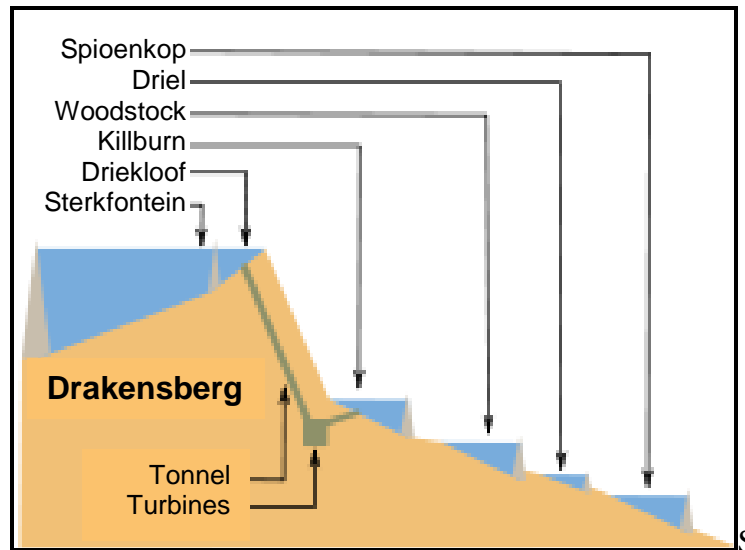

1 : 10 000

(12 x ½) (6)
[20]

VRAAG 3: TOEPASSING EN INTERPRETASIE

3.1 Die Sterkfonteindam vorm 'n belangrike deel van die Tugela-Vaal-skema. Verwys na die diagram hieronder (**FIGUUR 3.1**) en die dam op die topografiese kaart om die vrae wat volg te beantwoord.

FIGUUR 3.1

3.1.1 Beskryf die verskil in posisie van die Sterkfonteindam in verhouding tot die Spioenkop-, Driel-, Woodstock- en Killburndam.

(1 x 2) (2)

3.1.2 Die Sterkfonteindam het 'n ideale ligging vir die opgaar van water. Gee EEN rede om hierdie stelling te staaf.

(1 x 2) (2)

3.1.3 Noem TWEE maniere waarop die inwoners van Harrismith en die omliggende gebiede voordeel kan trek uit die Sterkfonteindam.

(2 x 2) (4)

3.2 Harrismith is in 'n laereënvalgebied geleë. Gee TWEE bewyse uit die kaart om hierdie stelling te staaf.

(2 x 2) (4)

3.3 Identifiseer die dreineringspatroon in blok **E/F3, 4** en **5** en gee bewyse uit die kaart om jou antwoord te staaf.

(2 x 2) (4)

3.4 Verwys na Nuwejaarspruit in blok **G2** op die topografiese kaart.

3.4.1 Is hierdie 'n standhoudende of nie-standhoudende rivier?

(1 x 2) (2)

3.4.2 Nuwejaarspruit is in sy middelloop, en is besig om na sy benedeloop te verander. Gee TWEE bewyse uit die kaart om hierdie stelling te staaf.

(2 x 2) (4)

3.5 Harrismith is 'n baie ou dorp wat in die koloniale era ontwikkel het. Staaf hierdie stelling met EEN bewys uit die kaart.

(1 x 2) (2)

3.6 Verwys na die oorheersende primêre aktiwiteit wat in blok **H1** en **H2** beoefen word.

3.6.1 Identifiseer die oorheersende primêre aktiwiteit waarna hierbo verwys word.

(1 x 2) (2)

3.6.2 Verduidelik hoe die omgewing waarskynlik negatief beïnvloed sal word deur die aktiwiteit genoem in VRAAG 3.6.1.

(1 x 2) (2)

3.7 Verwys na die N3.

3.7.1 Waarom loop die N3 NIE deur Harrismith NIE?

(2 x 2) (4)

3.7.2 Wat is die nadeel vir besighede omdat die N3 nie deur Harrismith loop nie?

(1 x 2) (2)

3.8 Verwys na Wilgerpark op die ortofotokaart.

3.8.1 Wilgerpark het baie later as die oorspronklike dorp Harrismith ontwikkel. Gee EEN rede uit die ortofotokaart om hierdie stelling te staaf.

(1 x 2) (2)

3.8.2 Wilgerpark is 'n hoë-inkomste- residensiële gebied. Gee EEN bewys uit die topografiese kaart om jou antwoord te staaf.

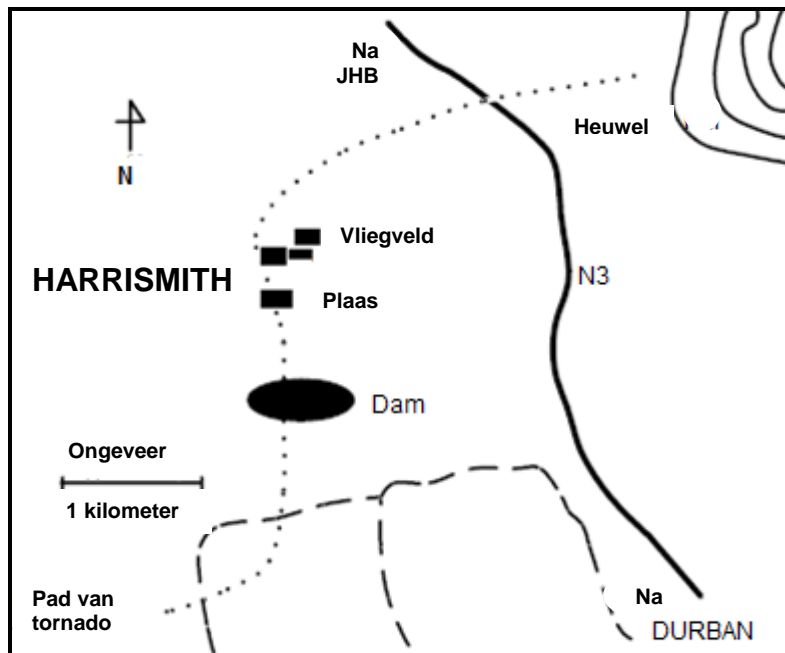
(1 x 2) (2)

3.8.3 Gee EEN nadeel van die ligging van Wilgerpark.

(1 x 2) (2)
[40]

VRAAG 4: GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSELS (GIS)

4.1 Bestudeer die kaart hieronder (**FIGUUR 4.1**) wat die pad van die tornado toon wat 'n paar jaar gelede deur Harrismith beweeg het. Baie datale is gebruik om hierdie kaart te teken.

[Bron: Goliger en Van Wyk]

FIGUUR 4.1

4.1.1 Definieer die term *datale* (*oorlegging*).

(1 x 2) (2)

4.1.2 Noem TWEE datale wat op die kaart (**FIGUUR 4.1**) sigbaar is.

(2 x 2) (4)

4.1.3 GIS is nuttig in rampbestuur. Verduidelik hoe dit die plaaslike owerhede met hul beplanning kon help nadat die tornado deur die gebied getrek het.

(2 x 2) (4)

4.2 Bestudeer die foto (**FIGUUR 4.2**) van die N3 wat verby Harrismith loop en Durban met Johannesburg verbind.

[Bron: Google]

FIGUUR 4.2

4.2.1 Onderskei tussen *ruimtelike data* en *attribuutdata*.

(2 x 2) (4)

4.2.2 Watter tipe ruimtelike voorwerp (punt, lyn of poligoon) is die pad?

(1 x 2) (2)

4.2.3 Gee EEN attribuut wat vir die N3 vasgelê kan word.

(1 x 2) (2)

4.3 Indien 'n voertuig met 'n globale posisioneringstelsel (GPS) Harrismith nader, hoe kan die GPS die bestuurder help om die hospitaal genummer **10** op die ortofotokaart te vind?

(1 x 2) (2)
[20]

TOTAAL: 100

ROFWERK EN BEREKENINGE